

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/35/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123012133
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3123012133.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov Mgr. Jána Odnogu a JUDr. Jozefa Janíka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 27. marca 2024 prejednal sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X, C., A. – D., t. č. vo výkone trestu v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 74PP/62/2023 zo dňa 16.02.2024 a takto jednomyseľne

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. z r u š u j e sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu a podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 415 ods. 1 Tr. por. sa odsúdený A. B., nar. XX.X.XXXX, podmienene p r e p ú š ť a z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T/36/2021 zo dňa 24.8.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/77/2021 zo dňa 8.11.2021.

II. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. sa odsúdenému u r č u j e skúšobná doba na 3 (tri) roky a súčasne sa nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere 2 (dva) roky a zároveň sa odsúdenému ukladá v čase probačného dohľadu nasledujúca povinnosť:

- podľa § 51 ods. 4 písm. j) Tr. zák. príkaz podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T/36/2021 zo dňa 24.8.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/77/2021 zo dňa 8.11.2021 bol A. B. odsúdený v bode 1/ pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a v bode 2/ pre zločin znásillnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 74PP/62/2023 zo dňa 16.02.2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) bol podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 415 ods. 2 Tr. por. zamietnutý návrh odsúdeného o podmienene prepustenie z výkonu vyššie uvedeného trestu odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení. V jej písomných dôvodoch uviedol, že nesúhlasí so zamietnutím svojho návrhu o podmienene prepustenie. Dáva písomný sľub, že v prípade prepustenia sa nedopustí žiadnej trestnej činnosti, bude mať kritický postoj k akejkoľvek trestnej činnosti, bude bývať na adrese v E., C. X, C., so svojou rodinou, bude viesť riadny život, nikdy sa na Slovensko nevráti, bude zamestnaný, bude dodržiavať právne normy, plniť si rodinné a občianske povinnosti. Ústav na výkon trestu ho zároveň odporučil podmienene prepustiť, pričom vo výkone trestu sa polepšil. Počas výkonu trestu udržiaval aj kontakt so svojou rodinou. Má vybavené aj zamestnanie v Kosove. Veľmi ho mrzí

spáchanie skutku, úprimne to ľutuje, pričom vo väzení prehodnotil svoje životné priority. Navrhol, aby ho krajský súd podmiennečne prepustil, aby sa mohol vrátiť do Kosova k svojej rodine.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade uvádza, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí, na vykonanie ktorého mal splnené zákonné podmienky. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Z písomného odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvého stupňa sa zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Preskúmaním spisového materiálu dospel v zhode s názorom súdu prvého stupňa aj krajský súd k záveru, že odsúdený v prvom rade spĺňa formálnu podmienku, pretože už vykonal zákonom požadovanú časť z výmery uloženého trestu odňatia slobody (viac ako 2/3) – § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák.

Krajský súd sa ale nestotožnil s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného už neboli splnené aj obidve materiálne podmienky spočívajúce v polepšení sa a v očakávaní vedenia riadneho života na slobode. K splneniu alebo nesplneniu materiálnych podmienok krajský súd uvádza, že takéto vyhodnotenie je predmetom dokazovania na verejnom zasadnutí a v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. súd hodnotí dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založenom na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu, a to jednotlivo i v ich súhrne.

Súd prvého stupňa konkrétne nesplnenie obidvoch materiálnych podmienok odôvodnil nasledovne (citácie):

Čo sa týka druhej zákonnej (materiálnej) podmienky, že počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje polepšenie tak táto podmienka v danom prípade nebola splnená. V prípade druhej podmienky súd skúma, či je odsúdený schopný viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, a to plnením svojich pracovných aj mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu odňatia slobody. Súď zároveň dodáva, že jedným z výrazov polepšenia sa odsúdeného je aj zmena na nazeranie na trestnú činnosť.

Konkrétne odsúdený je len čiastočne kritický k spáchanej trestnej činnosti a nestotožňuje sa s výškou trestu v plnom rozsahu, taktiež sa v jeho správaní počas výkonu trestu vyskytli nedostatky. Z uvedeného je zjavné, že u odsúdeného nedošlo k takej náprave, kedy by si plne uvedomoval zodpovednosť za svoje skutky. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že nekritický, resp. čiastočne kritický náhľad na spáchanú trestnú činnosť sám o sebe nemusí byť prekážkou, a to najmä u prvotrestaných osôb, avšak v danom prípade v súvislosti s charakterom trestnej činnosti, kedy odsúdený spáchal trestné činy násilnej povahy na mladistvých osobách a sexuálneho charakteru na to, aby mal súd preukázané splnenie druhej podmienky, musí mať odsúdený aj náležitú zmenu náhľadu na trestnú činnosť. V tejto súvislosti súď taktiež poukazuje na skutočnosť, že odsúdenému bol uložený trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby, pričom podľa hodnotenia ústavu sa odsúdený s týmto trestom nestotožňuje a zaujíma k nemu kritický postoj. Na základe uvedeného teda podľa súdu u odsúdeného ešte nedošlo k takej zmene náhľadu, a to aj vzhľadom na nedostatky, ktoré sa u odsúdeného vyskytli počas výkonu trestu odňatia slobody.

Vzhľadom na uvedené preto súď konštatuje, že odsúdený nepreukazuje polepšenie vo výkone trestu odňatia slobody v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zákona.

Splnená taktiež nebola dôsledne tretia z citovaných podmienok, ktorou je dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode, t.j. neexistencia rizika jeho recidívy, a to s poukazom práve na čiastočne kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti daného charakteru. Aj keď súď nemôže nikdy

úplne a so stopercentnou istotou vylúčiť možné riziko recidívy, súd vzhľadom na charakter spáchanej trestnej činnosti u odsúdeného nemá vzhľadom na jeho postoj k trestnej činnosti ani rozumnú istotu, že sa už nedopustí takejto alebo aj inej trestnej činnosti vo všeobecnosti.

Súd sa tak nestotožnil so záverom hodnotenia ústavu, ktorý odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť.

Súd vzhľadom k týmto uvedeným skutočnostiam, ako aj vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu, dospel k záveru, že u odsúdeného nebola daná dostatočná záruka, že bude na slobode viesť riadny život.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje za potrebné tiež poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že i v budúcnosti povedie riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať jeho polepšenie.

K prvej materiálnej podmienke spočívajúcej v polepšení sa krajský súd uvádza, že v kontexte celkového správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody jeho 4 menej závažné prehrešky proti ústavnému poriadku (nerešpektoval pokyny príslušníka ZVJS, ležal po budičku, nebol oholený a pokúsil sa vyniesť stravu z jedálne), pre ktoré nebol disciplinárne potrestaný, nemožno vyhodnotiť „automaticky“ v jeho neprospech. Odsúdený bol naopak 2-krát disciplinárne odmenený, správanie má nekonfliktné, prispôsobivé, z radov odsúdených zastáva funkciu vedúceho izby k spokojnosti personálu, odsúdenými je rešpektovaný. Kladne je hodnotený v rámci svojho pracovného zaradenia a zapája sa aj do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti. Udržiava vonkajší kontakt s rodinou, tieto kontakty sú podporné a funkčné. Program zaobchádzania plní v 3 bodoch, ale v štvrtom bode (edukácia) ho plní len čiastočne, a to z dôvodu vyššie spomenutého opakovaného porušenia interných noriem, ako aj čiastočne kritického postoja k trestnej činnosti.

Vo vzťahu ku konštatovaniu, že odsúdený je čiastočne kritický k spáchanej trestnej činnosti, krajský súd ďalej uvádza, že odsúdený sa k trestnej činnosti priznáva a ľutuje ju, len sa nestotožňuje s uloženým trestom v plnom rozsahu. Z tohto pohľadu krajský súd považuje za oveľa významnejšie, že odsúdený doterajší čas strávený vo výkone trestu odňatia slobody využil na to, aby si uvedomil nesprávnosť a škodlivosť svojho protiprávneho konania, pre ktoré sa „ocitol“ vo výkone trestu odňatia slobody, pričom prejavil odhodlanie zmeniť svoj život, k čomu mu môžu napomôcť aj pozitívne pracovné návyky a rodinné vzťahy (rodinné a sociálne zázemie). Podľa názoru krajského súdu preto tento jeho čiastočne kritický postoj vo vzťahu k uloženému trestu nemôže byť natoľko významným dôvodom pre záver, že by prvú materiálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie nespĺňal.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku spočívajúcu v pozitívnej prognóze vedenia riadneho života odsúdeného na slobode po podmiennečnom prepustení, krajský súd uvádza, že vyššie uvedené „poznatky o odsúdenom“ sú aj pozitívnymi predpokladmi pre jeho úspešnú resocializáciu a výrazne znižujú riziko opätovného spáchania trestnej činnosti.

Naviac vo vzťahu k osobe odsúdeného nemožno jednoznačne konštatovať, že by mohla byť jeho náprava podstatne sťažená. Odsúdený bol doposiaľ iba raz súdne trestaný (vo veci, v ktorej aktuálne vykonáva trest odňatia slobody). Odsúdený sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát, a preto neexistujú negatívne skúsenosti o jeho správaní sa v skúšobnej dobe po jeho „predčasnom“ prepustení na slobodu.

V tejto súvislosti nemožno opomenúť taktiež záver hodnotenia ústavu na výkon trestu, z ktorého vyplýva v prípade odsúdeného nízke riziko recidívy trestnej činnosti a priaznivá resocializačná prognóza. Na „podporu“ tohto záveru o nízkom riziku recidívy svedčia podľa krajského súdu napokon aj závery znaleckého psychiatrického posudku č. 287/2020 znalca MUDr. Stanislava Kollára, podľa ktorého pobyt odsúdeného na slobode nie je z medicínskeho hľadiska nebezpečný pre spoločnosť a súčasne odsúdený v čase vypracovania posudku netrpel duševnou poruchou, a to ani sexuálnou deviáciou.

Napokon aj ústav na výkon trestu odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť (s probačným dohľadom) s tým, že bolo potrebné v prospech odsúdeného prihliadnúť aj k tomu, že aktuálne vykonáva trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Preto je podľa názoru krajského súdu možné a aj dôvodné dať odsúdenému šancu preukázať, že sa napravil pred vykonaním celého trestu odňatia slobody. Z pohľadu vyššie uvedených skutočností totiž krajský súd nevidí „rozumný dôvod“, pre ktorý by bolo potrebné pretrvávajúci názor ústavu na výkon trestu na možnosť podmiennečného prepustenia odsúdeného odmietnuť.

Napokon ani skutočnosť, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody pre závažné trestné činy, nemôže byť dôvodom, aby nemohol byť podmiennečne prepustený (podmiennečné prepustenie je možné pri spáchaní ktoréhokoľvek trestného činu). Naviac pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení majú sudy len prihliadnúť na povahu spáchaného trestného činu (§ 66 ods. 2 Tr. zák.), avšak takéto „prihliadnutie“ sa musí vyhodnocovať v kontexte iných okolností prípadu, jednotlivo i v ich súhrne.

Krajský súd napokon dodáva, že síce neexistuje „záruka“, že odsúdený bude viesť po podmiennečnom prepustení na slobodu riadny život, ale takúto istotu konajúce sudy prakticky nemajú a ani nikdy mať nemôžu. Z vyššie uvedených dôvodov však podľa názoru krajského súdu takýto dôvodný predpoklad jednoznačne vyplýva.

Z pohľadu vyššie uvedených skutočností zistených u osoby odsúdeného považoval krajský súd za potrebné v rámci rozhodnutia o jeho podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody určiť mu skúšobnú dobu na 3 roky, a to najmä s prihliadnutím na závažnosť ním spáchanej trestnej činnosti a predpokladaný koniec výkonu trestu odňatia slobody (dňa 10.09.2025).

Zároveň nad odsúdeným na posilnenie prevýchovných účinkov nariadil aj probačný dohľad vo výmere 2 roky a súčasne mu uložil aj primeranú povinnosť, ktorá spočíva v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.

Takto určené podmienky podmiennečného prepustenia budú podľa názoru krajského súdu spôsobilé u odsúdeného „eliminovať“ rizikové faktory jeho možnej recidívy a doviesť jeho nápravu na slobode. V opačnom prípade (ak odsúdený nebude viesť v skúšobnej dobe riadny život či nesplní uloženú povinnosť) bude možné rozhodnúť o vykonaní zvyšku trestu odňatia slobody.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.